

4.6.2018

Eduskunta
Siv@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys HE 57/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sekä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ammatillisen koulutuksen lainsäädännön muutosesityksistä.

Ammatillisen koulutuksen kokonaisuuden mittava uudistus vaatii koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta erityistä osaamista ja ammattitaitoa. Oleellista laadun varmistamisessa on järjestämisen edellytysten asianmukaisuus, opettajien osaaminen ja opiskelijoiden saaman opetuksen riittävä määrä kaikissa vaiheissa. OAJ edellyttää, että lainsäädännön edellyttämien muutosten toimeenpano resursoidaan ja koko ammatillisen koulutuksen rahoitus korjataan sille asetettuja tavoitteita vastaavaksi. Nyt se ei sitä ole.

OAJ kannattaa vain osaa esillä olevista muutosesityksistä ja osaa esitämme siirrettäväksi kunnes asiaa koskeva selvitystyö on valmistunut. Lainsäädännön edellyttämät muutokset ja toimeenpano on tehtävä huolella ja koulutuksen laatu on varmistava kaikissa vaiheissa.

Laki ammatillisesta koulutuksesta

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että opetus- ja kulttuuriministeriölle annettua valtuutusta asetuksella säätää ammatillisen tutkinnon perusteisiin sisältyvistä osaamisaloista laajennettaisiin sikäli, kun se olisi tarpeellista johtuen osaamisalaan kohdistuvista muista säännöksistä, sopimuksista tai osaamisalaan kohdistuvista turvallisuusvaatimuksista.

OAJ kannattaa esitystä. OKM:llä on oltava mahdollisuus ja valtuutus tutkintojen ja osaamisalojen päättämisestä siten, että järjestämisluvan saamisen edellytykset ovat kaikilta osin kunnossa ja toimijoilla on todelliset mahdollisuudet toteuttaa tutkinnon perusteiden mukaista koulutusta.

4.6.2018

Esitys tukee kattavan koulutustarjonnan saatavuutta. Rajaamalla laajan tutkinnon kokonaisuudesta perustellusta syystä pois sellainen osaamisala, johon näitä esityksen mukaisia säädös- ja sopimusvaatimuksia kohdistuu, voidaan tutkinnon muiden osaamisalojen tarjontaa ylläpitää. Näin voidaan paremmin vastata myös alueellisiin ja paikallisiin koulutustarpeisiin.

OAJ edellyttää, että hakijat saavat tästäkin muutoksesta riittävästi tietoa. Opinto-ohjaukseen on kohdennettava muutoksen vaatimat resurssit. Opiskelijoiden saama opinto-ohjaus ammatillisten tutkintojen sisällöistä ja niiden tuottamasta osaamisesta on varmistettava. Yhteistyötä tarvitaan eri oppilaitosmuotojen ja muiden ohjauspalvelutoimijoiden välillä, jotta hakijat ja opiskelijat saavat oikeaa ja ajan tasalla olevaa tietoa.

Lausunnolla olevan toisen esityksen mukaan järjestämisluvan myöntämistä koskevaa säännöstä täsmennettäisiin siten, että ammatillisen koulutuksen järjestämisluvasta voitaisiin poissulkea koulutuksen järjestäjän oikeus myöntää tutkintoja ja antaa koulutusta tiettyyn tutkintoon sisältyvällä osaamisalalla tai osaamisaloilla.

Esityksen perusteluissa tuodaan esille koulutuksen järjestäjälle esitetty rajaوس opiskeluoikeuden peruuttamista koskeviin säädöksiin (nk. SORA-säädökset) joissakin laaja-alaisissa tutkinnoissa. Perusteluissa esitetään, että mahdollisuus peruuttaa opiskeluoikeus pitäisi voida kohdentaa koskemaan vain tiettyä tutkinnon osaamisalaa.

OAJ ei kannata tätä muutosesitystä ja pitää nykytilan säilyttämistä tässä vaiheessa selkeämpänä. OKM on juuri käynnistänyt SORA-lainsäädännön soveltamista, eri tahojen toiminta käytäntöjä ja työnjakoa sekä näihin liittyviä ongelmakohtia selvittävän hankkeen. Sen toimeksiannossa nimenomaisena tehtävänä on selvittää SORA-lainsäädännön soveltamista koskevia ongelmia ja lain uudistamista koskevia tarpeita. Vasta selvityksen perusteella voidaan tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön ja muut toimenpiteet. Muutos, toisin kuin esityksessä väitetään, lisää kustannuksia ja tekisi soveltumattomuuden arvioinnista entistä haastavampaa.

OAJ esittää, että Sivistysvaliokunta tältä osin hylkää lakiesityksen.

4.6.2018

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutettaisiin täsmentämällä sitä siten, että harkinnanvaraisen korotuksen myöntäminen on mahdollista myös varainhoitovuoden aikana. Lisäksi tehtäisiin tarpeelliset täsmennykset koskien mahdollisen lisätalousarvion mukaisen rahoituksen jakamista.

OAJ kannattaa esitystä. Muutoksen tavoitteena on turvata koulutuksen järjestäjän rahoituksellinen asema varainhoitovuoden aikana ilmenevissä erityisissä tilanteissa. Tarpeelliset täsmennykset koskien mahdollisen lisätalousarvion mukaisen rahoituksen jakamista ovat myös tarpeen.

OAJ on eri yhteyksissä tuonut esille ammatillisen koulutuksen uuden rahoituslain ongelmia ja sopimattomuutta koulutuksen järjestämiseen. Perusrahoituksen osuus on liian alhainen ja monet kertoimet eri osuuksilla tekevät toiminnan ennakkoinnin ja resurssien suunnittelun mahdottomaksi. Myös sivistysvaliokunta on aiemmin omassa lausunnossaan (5/2018 vp) edellyttänyt, että tulevalla kehyskaudella on tarkasti arvioitava erityisesti ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen riittävyys.

Ammatillisen koulutuksen uudistettu rahoitusjärjestelmä on kokonaisuudessaan otettava arvioinnin kohteeksi, koska se on nykyisellään monimutkainen ja tekee toiminnan ennakkoinnin mahdottomaksi.

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ

Heljä Misukka
koulutusjohtaja

Inkeri Toikka
erityisasiantuntija